

Meget mere end dekoration og æstetik

BYTRÆER. European Arboricultural Councils åsmøde i Holland fokuserede på formidlingen af bytræernes store rolle, professionalisme og en mere trævenlig byplanlægning

DEBAT

Af Christian Nørgård Nielsen

Bytræer aldrig kun aldrig må forstås som dekoration, æstetik og menneskers velbehag. Bytræer har en endnu vigtigere betydning for samfundet og naturen i vid forstand. Det var det meget magtpåliggende at understrege for Egbert Roozen, de hollandske arboristers direktør på den årlige generalforsamling i European Arboricultural Council i Amsterdam i år.

Han havde noget af have det i. Hollands arborister har nemlig gennem deres faglige foreninger haft usædvanligt stort held med at overbevise politikere og bygherrer om bytræernes store betydning for miljøet, både lokalt men også regionalt og globalt.

Der lægges f.eks. stor vægt på bytræernes betydning for CO₂-binding og biodiversitet, men også på regnvandets tilbageholdelse i træet, fordampning, støvfiltrering, forbedring af byklimaet samt træernes betydning for insekter, fugle og flagermus. Man tror også på byerne kan røde bierne der mistrives i landbruget monokulturer. I det hollandske samfund er der derfor en bredt funderet forståelse af bytræernes store betydning, ikke bare for mennesker, men for naturen som helhed.

Det betyder f.eks. at de grønne elementer inddrages tidligt i projektering og design. Træer er ikke mindre vigtige end bygninger. Træer får ikke bare en forkølet og ødelagt vokseplads når bygningerne er rejst. De indgår i planlægningen helt fra starten. Det bør de også. Træerne er levende organismer og kendskab til træer og deres vækstbetingelser skal prioriteres højt fra starten af alle byprojekter.

Intet hjørne uden træer

I de hårde bymiljøer er træerne det eneste stykke levende natur som kan bygge en bro mellem mennesket og natu-



Amsterdams kaotiske og overrendte gader og kanaler ville være et næsten fjendtligt miljø uden byens træer.

ren. Det vækstkraftige træ signalerer livsduelighed, optimisme og naturforbundethed. Svage, syge og skrantende træer signalerer ligegyldighed eller manglende formåen i varetagelse af naturen i byen.

Bytræer skal være talrige, sunde, vitale og livskraftige, så de vidner om menneskets engagement og vilje til positiv sameksistens med disse levende repræsentanter for naturen. Sunde træer vidner om en stærk faglighed og omfattende viden om træer.

Derfor må intet hjørne af byen være uden træer. Derfor kan træerne give mennesket en livline til dén natur som bymennesket i sin facebook-plagede selvoptagethed ofte glemmer eksistensen og betydningen af. Derfor skal byens beboere også have effektiv information om grønne projekter og bytræer.

For at byerne kan blive attraktive som bosted, arbejdsplads, firmaadresse og turistmagnet skal byens gæster bydes velkommen med markante, vitale og imponerende træer. Helt ude fra indfalds-

vejene til det tungest betonerede bycentrum. Og langt ud i industriområderne. Det kan anbefales beslutningstagere at besøge Amsterdam, Berlin, Chengdu og Shanghai. Grønne og sunde bytræer er byens bedste velkomsthilsen.

Problem med fagligheden

På årsmødet berettede den italienske patologiprofessor Lucio Mentecchio muntert om grove misinformationer i internet-medier og faglige publikationer. Og han kritiserede fagfæller for uheldet at 'copy-paste' forkerte tolkninger af skadebilleder på træer. Derfor har vi stort problem med fagligheden inden for arboristik. „Enhver kan købe en motorsav og en pickup truck og kalde sig arborist,” som han sagde.

Det er også en iagttagelse som Dansk Træplejeforening diskuterer på sidste generalforsamling. 'Arborist' og 'træplejer' er ikke beskyttede titler og der er i Danmark kun delvist egnede uddannelser og standarder for god træpleje og bytræforvaltning.

Dansk Træplejeforening forsøger at samle aktører inden for træpleje og -forvaltning samt at imødekomme behovet for faglig debat og udvikling. Træplejeforeningen har udgivet vejledende hæfter om beskæring og plantning af bytræer, ligesom Dansk Træplejeforening sælger den europæiske ETW-håndbog.

Dansk Træplejeforening har været stærkt involveret i den



nye branchevejledning for erhvervsmæssig klatring ligesom diverse publikationer er udkommet fra Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning på Københavns Universitet. Herfra udbydes også en særskilt 'master' i parkforvaltning. Nævnes kan det også at standarden for værdisætning er under revision og at denne artikels forfatter har udgivet en checkliste til god bytræforvaltning. Men samlet set er der i Danmark ingen officiel standard for træforvaltning og de nævnte publikationer er kun vejledende. Alt i alt må vi erkende at rammerne for at kunne uddanne sig og for at forvalte og pleje bytræer er noget diffuse og tilfældige.

Uddannelse i træpleje

Mange faggrupper får gennem uddannelsen en vis, men ikke fuldstændig viden om træer og deres rolle i bymiljøet. Det gælder f.eks. landskabsarkitekter, skov- og landskabsingeniører, anlægsgartnere, jordbrugsteknologer og forstkandidater, men ingen af dem har nok fokus på forvaltning af bytræer. De relativt nye have- og landskabingeniører fra Skovskolen er bedre rustet, og Skovskolen arbejder på at EUD-studerende kan vælge et arborist-modul.

Men for de fleste faggrupper gælder, at det er gennem mere eller mindre tilfældige selvstudier og desværre meget copy-paste-viden fra ældre kolleger at den aktive viden

formes. Forfatteren har mødt flere særdeles dygtige kommunale forvaltere, men de har alle samlet deres viden qua et stærkt personligt engagement. Der kan derfor kun opfordres til at alle aktører på træpleje- og forvaltningsområdet sørger for kvalificerende efteruddannelse.

For praktikerne har Dansk Træplejeforening tre certificerings-tilbud. Den vigtigste er den europæiske 'European Tree Worker'. På foreningens hjemmeside findes info om pensum og tilmelding til eksamen. Denne certificering skal sikre at eksaminanden lever op til standarden.

Det kan anbefales alle praktikere at søge certificering, ligesom alle offentlige myndigheder i deres udbud bør orientere sig mod de kvalitetsnormer som formidles via bemeldte hjemmeside, herunder også reglerne for faglig forsvarlig træpleje ved klatring. Sammenlagt er over 4500 træplejere blevet certificerede i Europa siden 1998.

Hvis vi skal kunne overbevise vore politikere og byggherrer om den enorme betydning af velfungerende træer for mennesker, samfund og natur, så skal vi også være topprofessionelle. Læg en plan for din faglige udvikling. □

SKRIBENT

Christian Nørgård-Nielsen er dr.agro., cand.silv. og træfaglig rådgiver i Skovbykon. Han deltog på European Arboricultural Councils møde i Amsterdam 7.6.2018 som repræsentant for Dansk Træplejeforening.

En af hovedvejene tværs gennem Chengdu, hovedby i Sichuan, Kina.

